

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 942)

Kütahya Milletvekili Abdullah Erdem Cantimur ile 13 Milletvekilinin; 17.7.1964 Tarihli 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (2/501)

Not: Teklif, Başkanlıkça Plan ve Bütçe ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler komisyonlarına havale edilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair ve Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifimiz gerekçeleri ve genel gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Sayılarımızla.

19.4.2005

Abdullah Erdem Cantimur

Sedat Kızılcıklı

Şevket Orhan

Kütahya

Bursa

Bursa

İsmail Özgün

Muharrem Candan

Zülfü Demirbağ

Balikesir

Konya

Elazığ

Resul Tosun

İbrahim Çakmak

Ali İbiş

Tokat

Tokat

İstanbul

Muzaffer Baştopçu

Seracettin Karayağız

Mevlüt Akgün

Kocaeli

Muş

Karaman

Medeni Yılmaz

Osman Akman

Muş

Antalya

GENEL GEREKÇE

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 23 ve 68'inci maddelerinde 21.6.1973 tarihli 1753 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle getirilen ölüm geliri veya aylığı bağlama şartları içerisinde yer alan "buralardan gelir veya aylık almayan" ibaresi başlangıçta kız çocuklarının hem kendi çalışmalarından hem de hak sahibi olarak sosyal güvenlik kurumlarından gelir veya aylık almamaları olarak yorumlanıp uygulanırken, bilahare uygulama değiştirilerek yalnızca kendi çalışmalarından dolayı sosyal güvenlik kurumlarından gelir veya aylık almama olarak yorumlanmış ve uygulanmıştır.

23.12.1981 tarihinden 6.8.2003 tarihine kadar söz konusu ibarenin kız çocuklarının yalnızca kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almaması olarak yapılan Kurum genel uygulaması dahilinde hak sahibi kız çocuklarına ölüm geliri veya aylığı bağlanmış ve ödenmiştir.

Kız çocuklarına ilişkin 23 ve 68 inci maddelerde yapılan düzenlemelerle Kurumumuzca kız çocuklarına bağlanan ölüm geliri ve aylıklarının kesilmesi, bunların evli olmaları, sosyal güvenlik kurumlarına tâbi çalışmaları ve kendi çalışmalarından dolayı sosyal güvenlik kurumlarından gelir veya aylık almaya başlamaları şartına bağlanarak hak sahibi kız çocuklarının bu konudaki mağduriyetlerinin giderilmesi amaçlanmıştır.

Diğer taraftan, 6.8.2003 tarihinde yürürlüğe giren 4958 sayılı Kanunla yapılan değişiklikten önce hak sahibi ana ve babalara ölüm geliri veya aylığı bağlama şartları içerisinde “geçimi sigortalı tarafından sağlanan” ibaresi yer almakta olup, bu ibare kapsamında ana ve babalara bağlanan gelir ve aylıklarda net bir tanım ve uygulama yapılamamış, dolayısıyla hangi hallerde ana babaya gelir ve aylık bağlanacağı genel olarak belirlenememiştir.

6.8.2003 tarihinden önce ölen sigortalı çocuklarından dolayı Kurumca gelir veya aylık bağlanan, ancak sosyal güvenlik kurumlarına tâbi çalışan veya kendi çalışmalarından dolayı buralardan gelir veya aylık alan ana-babaların geçimlerinin ölen sigortalı çocukları tarafından sağlandığının söylenmesindeki güçlükler ve bu yöndeki yargı kararları da dikkate alınarak, gelir ve aylıkları kesilen ana ve babalardan geriye dönük yapılan ödemelerin tahsil edilmesinin ortaya çıkaracağı mağduriyetler gözönünde bulundurulurken, bu gelir ve aylıkların Kurumca kesildiği tarihe kadar yapılan ödemelerin geri alınmaması öngörülmüştür.

Ayrıca Kanunun yürürlüğe girmesinden önce sosyal güvenlik kurumlarından kendi çalışmaları dışında hak sahibi olarak gelir veya aylık almaları nedeniyle Kurumca gelir ve aylığı kesilen, durdurulan ya da gelir ve aylıkları bağlanmayan kız çocuklarının gelir ve aylıklarının kesme, durdurma ya da hak kazanma tarihi itibarıyla tekrar başlatılması amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- 506 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin I inci fıkrasının (C) bendinin (a) alt bendinde hak sahibi kız çocuklara hangi şartlarda ölüm geliri bağlanacağı düzenlenmiştir. Kız çocuklara ölen ana ve babalarından dolayı gelir bağlanabilmesi için, bunların; evli olmaması, evli olmakla beraber sonradan boşanması veya dul kalması ve Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi bir işte çalışmaması, buralardan gelir veya aylık almaması şartları öngörülmüştür.

Söz konusu şartlar içerisinde yer alan "buralardan gelir veya aylık almayan" ibaresi farklı uygulamalara neden olmuştur. Bu ibarenin kız çocuklarının yalnızca kendi çalışmalarından dolayı sosyal güvenlik kurumlarından gelir veya aylık almaması mı yoksa hem kendi çalışmalarından hem de hak sahibi olarak sosyal güvenlik kuruluşlarından gelir veya aylık almaması mı olduğu yönündeki farklı yorumlar bu hükmün getirildiği 21.6.1973 tarihli 1753 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra zaman içerisinde farklı uygulamalara neden olmuştur.

Bu düzenleme ile kız çocuklarının yalnızca kendi çalışmalarından dolayı sosyal güvenlik kurumlarından (Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanan ülkeler dahil olmak üzere SSK, Bağ-Kur, T.C. Emekli Sandığı ve 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde düzenlenen sandıklar) gelir veya aylık alması halinde Kurumdan ölüm geliri bağlanmaması, kendi çalışmaları dışında hak sahibi olarak bu kurumlardan gelir veya aylık alması durumunda Kurumca ölüm geliri bağlanabilmesine imkan sağlanması amaçlanmıştır.

Aynı şekilde anılan maddenin VII nci fıkrasında yapılan düzenleme ile bağlama şartlarında olduğu gibi kız çocuklarının yalnızca sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanan ülkeler dahil olmak üzere

sosyal güvenlik kurumlarına tabi çalışmaları veya buralardan kendi çalışmalarından dolayı gelir ve aylık almaları halinde bağlanan gelirlerinin kesilmesi, kendi çalışmaları dışında hak sahibi olarak sosyal güvenlik kuruluşlarından gelir veya aylık almaları halinde ise ölüm gelirinin kesilmemesi sağlanmıştır.

Madde 2.- 506 sayılı Kanununun 68 inci maddesinde de 23 üncü maddeye paralel bir düzenleme yapılarak kız çocuklarının yalnızca kendi çalışmalarından dolayı sosyal güvenlik kurumlarından (Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanan ülkeler dahil olmak üzere SSK, Bağ-Kur, T.C. Emekli Sandığı ve 506 sayılı Kanununun geçici 20 nci maddesinde düzenlenen sandıklar) gelir veya aylık alması halinde Kurumdan ölüm aylığı bağlanmaması, kendi çalışmaları dışında hak sahibi olarak bu kurumlardan gelir veya aylık alması durumunda Kurumca ölüm aylığı bağlanabilmesine imkan sağlanması amaçlanmıştır.

Aynı şekilde anılan maddenin VI ncı fıkrasında yapılan düzenleme ile de bağlama şartlarında olduğu gibi kız çocuklarının yalnızca sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanan ülkeler dahil olmak üzere sosyal güvenlik kurumlarına tabi çalışmaları veya buralardan kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almaları halinde bağlanan aylıklarının kesilmesi, kendi çalışmaları dışında hak sahibi olarak sosyal güvenlik kuruluşlarından gelir veya aylık almaları halinde ise ölüm aylığının kesilmemesi sağlanmıştır.

Madde 3.- Hak sahibi çocuklar, eş, ana ve babalara yapılan yersiz ödemelerde, bir hak sahibine yapılan bu yersiz ödemeler nedeniyle diğer hak sahiplerinin hisselerinde değişimler olmaktadır. Dolayısıyla hak sahibi sayılarına veya hak sahiplerinin eş veya çocuk olmalarına göre yersiz ödemelerin olduğu bazı durumlarda diğer hak sahiplerine bu sürede daha az ödeme yapılmış olması nedeniyle, Kurum zararı ya hiç oluşmamakta ya da yersiz ödeme yapılan hak sahibine yapılan ödeme tutarından az olabilmektedir. Yersiz ödeme yapılmış olan bu hak sahibine ödeme yapılmamış olması halinde, bu tutarın tamamı veya bir kısmının diğer hak sahiplerine ödenmesi gerekmektedir.

Bundan dolayı yersiz ödemelerin gerçek Kurum zararı üzerinden tahsil edilmesinin sağlanması, yersiz ödeme yapılan tarihlerde bu ödemenin olmaması halinde diğer hak sahiplerine yapılacak ödeme tutarları çıkarılarak yersiz ödeme yapılan hak sahibinden geri alınması amaçlanmıştır.

Madde 4.-

Geçici Madde 91.- 506 sayılı Kanununun 23 ve 68 inci maddelerinde 21.6.1973 tarihli 1753 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle getirilen ölüm geliri veya aylığı bağlama şartları içerisinde yer alan "buralardan gelir veya aylık almayan" ibaresi, başlangıçta kız çocuklarının hem kendi çalışmalarından hem de hak sahibi olarak sosyal güvenlik kurumlarından gelir veya aylık almamaları olarak yorumlanıp uygulanırken, bilahare uygulama değiştirilerek yalnızca kendi çalışmalarından dolayı sosyal güvenlik kurumlarından gelir veya aylık almama olarak yorumlanmış ve uygulanmıştır.

23.12.1981 tarihinden 6.8.2003 tarihine kadar söz konusu ibarenin kız çocuklarının yalnızca kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık alma olarak yapılan Kurum genel uygulaması dahilinde hak sahibi kız çocuklarına ölüm geliri veya aylığı bağlanmış ve ödenmiştir. Bu gelir ve aylıkların kesilmesinin ve geri alınmasının ortaya çıkaracağı mağduriyetler nazara alınarak belirtilen uygulama dahilinde bağlanan gelir ve aylıkların kesilmemesi ve geri alınmaması öngörülmüştür.

Diğer taraftan, 6.8.2003 tarihinde yürürlüğe giren 4958 sayılı Kanunla yapılan değişiklikten önce hak sahibi ana ve babalara ölüm geliri veya aylığı bağlama şartları içerisinde "geçimi sigortalı tarafından sağlanan" ibaresi yer almakta olup, bu ibare kapsamında ana ve babalara bağlanan gelir ve aylıklarda net bir tanım ve uygulama yapılmamış, dolayısıyla hangi hallerde ana babaya gelir ve aylık bağlanacağı genel olarak belirlenememiştir.

6.8.2003 tarihinden önce ölen sigortalı çocuklarından dolayı Kurumca gelir veya aylık bağlanan, ancak sosyal güvenlik kurumlarına tabi çalışan veya kendi çalışmalarından dolayı buralardan gelir veya aylık alan ana-babaların geçimlerinin ölen sigortalı çocukları tarafından sağlandığının söylenmesindeki güçlükler ve bu yöndeki yargı kararları da dikkate alınarak, gelir ve aylıkları kesilen ana ve babalardan geriye dönük yapılan ödemelerin tahsil edilmesinin ortaya çıkaracağı mağduriyetler göz önünde bulundurularak, bu gelir ve aylıkların Kurumca kesildiği tarihe kadar yapılan ödemelerin geri alınmaması öngörülmüştür.

Diğer taraftan, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce sosyal güvenlik kurumlarından hak sahibi olarak gelir veya aylık almaları nedeniyle Kurumca gelir ve aylığı kesilen, durdurulan ya da gelir ve aylıkları bağlanmayan kız çocuklarının gelir ve aylıklarının kesme, durdurma ya da hak kazanma tarihi itibarıyla tekrar başlatılması ve sosyal güvenlik kurumlarına tabi olarak çalışıklarının veya buralardan kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık aldıklarının belirlenmesi nedeniyle gelir ve aylığı kesilen ana ve babalardan geri alınan gelir ve aylıklarla ilgili tahsil edilen miktarların bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 2 yıl içinde talep etmeleri halinde aynen iade edilmesi; kesilen veya durdurulan sürede diğer hak sahiplerine aktarılan gelir/aylık tutarlarının ödenecek gelir ve aylık tutarından mahsup edilmesi amaçlanmıştır.

Geçici Madde 92.- Ölüm geliri veya aylığı almakta iken gelir ve aylık bağlama şartlarının yitirilmesi nedeniyle gelir ve aylıkları kesilerek bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce borç çıkartılan hak sahiplerinden, söz konusu yersiz ödemelerin yapılmaması halinde diğer hak sahiplerine ödenmesi gereken tutarların mahsup edilmesi, tahsil edilmiş olan yersiz gelir ve aylık ödemeleri için de ilgilinin bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 2 yıl içinde talebi halinde aynı usulün izlenmesi, böylelikle yersiz ödemelerin hak sahiplerinden tahsil edilmesi işlemlerinin hızlandırılması ve hak sahiplerine borçlarını ödemede kolaylık sağlanması amaçlanmıştır.

Geçici Madde 93.- 4447 sayılı Kanunun aylık bağlama hükümlerinin yürürlüğe girdiği 1.1.2000 tarihinden önce aylıklar, sigortalının işten ayrıldığı yıldan önceki son 5 veya 10 takvim yılı kazançları üzerinden ortalama yıllık kazancı bulunarak gösterge veya üst gösterge tablosundaki karlılığı gösterge esas alınarak bağlanmaktaydı.

1999 yılında işten ayrılan ve daha sonra çalışması bulunmayan ve 1.1.2000 ve daha sonraki tarihlerde tahsis talebinde bulunan sigortalıların aylıklarının hesabında 1999 yılı kazançları da dahil edilerek ortalama yıllık kazanç ve gösterge tespiti yapılmıştır. Esasen bu durumdaki sigortalıların 1999 yılında 360 günden az olan kazançlarının aylık hesabında dikkate alınmaması, 1998 yılı dahil geriye doğru 5 veya 10 yıllık kazançları üzerinden aylık hesaplanması gerekmektedir.

1999 yılı kazançları dikkate alınarak aylık bağlanan sigortalıların bir kısmına bağlanması gereken aylık tutarından daha fazla aylık bağlanmış bulunmaktadır. Söz konusu aylıkların düzeltilmesi durumunda, esas itibarıyla uzun süredir ödenmekte olan aylıkların düşürülmesi nedeniyle ilgililerin mağduriyetlerine ve itirazlarına neden olunacağı, Kurumun hukuki ihtilafla karşı karşıya kalacağı nazara alınarak aylıkların ödenmesine devam olunması ve daha önce ödenen tutarların da geri alınmaması amaçlanmıştır.

Madde 5.- Ek 47 nci madde hükümleri ana maddeler olan 23 ve 68 inci maddelere değiştirilerek taşınmıştır.

Madde 6.- Yürürlük maddesidir.

Madde 7.- Yürütme maddesidir.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sağlık, Aile, Çalışma ve

15.6.2005

Sosyal İşler Komisyonu

Esas No.: 2/501

Karar No.: 27

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

"Kütahya Milletvekili Abdullah Erdem Cantimur ile 13 milletvekilinin; 17.7.1964 Tarihli 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi" Başkanlığınızca 7.6.2005 tarihinde tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir.

Komisyonumuz Teklifi 14.6.2005 tarihli 23 üncü birleşiminde gündemine almıştır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı ile Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, TİSK, TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, MEMUR-SEN, KAMU-SEN, KESK, BASK temsilcilerinin katılımlarıyla Teklifi inceleyip görüşmüştür.

Teklif ile, kız çocuklarına ölüm geliri veya aylığı bağlanabilme şartlarını düzenleyen 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 23 ve 68 inci maddelerinde sosyal güvenlik kurumlarından gelir veya aylık almama şeklindeki şartın, yalnızca kendi çalışmalarından dolayı sosyal güvenlik kurumlarından gelir veya aylık almama olarak değiştirilmesi suretiyle kız çocukları lehine, söz konusu şartın kolaylaştırılması getirilmektedir.

6.8.2003 tarihinden önce gelir ve aylık bağlanmış olan kız çocuklarının; evli olmamaları, çalışmamaları ve Sosyal Güvenlik Kurumlarından kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almamaları şartıyla kesilen gelir ve aylıklarının tekrar başlatılması, söz konusu tarihten sonra hak sahibi olarak gelir ve aylık aldıkları için bağlanmayan gelir ve aylıklarında bağlanması öngörülmektedir.

Hak sahiplerine yapılan yersiz ödemelerin geri alınmasında, hak sahipleri arasındaki hisse ilişkisi nedeniyle, yersiz ödemenin yapılmaması halinde diğer hak sahiplerine ödenmesi gereken fazla hisse tutarları dikkate alınarak gerçekleşen kurum zararı üzerinden bu yersiz ödemelerin geri alınması ve söz konusu mahsup uygulamasının bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki yersiz ödeme tahakkuk ve tahsilatları içinde geçerli kılınması öngörülmektedir.

6.8.2003 tarihinden önce hak sahibi ana ve babalara bağlanmış olan gelir ve aylıkların bu kişilerin çalışmaları veya kendi çalışmalarından dolayı gelir ve aylık almaları nedeniyle kesilenlerden, kesilme tarihine kadar ödenmiş olan tutarların geri alınmaması düzenlenmektedir.

Ayrıca, 1.1.2000 tarihinden önce işten ayrılan ve bu tarihten sonra çalışması bulunmayan sigortalılara, 1999 yılı kazançları dikkate alınarak bağlanan aylıklar dolayısıyla meydana gelen yersiz ödemelerin geri alınmaması ve bu aylıkların aynen devam ettirilmesi getirilmektedir.

Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde, 1/1008 esas numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Tasarısının Komisyonumuzun gündeminde olması ve söz konusu Tasarıda, görüşülmekte olan Teklifin 1 inci ve 2 nci maddelerinin üç sosyal güvenlik kurumu da dikkate alınarak kapsamlıca düzenlendiği, bu nedenle ayrı bir düzenleme yapmanın doğru olmayacağı tartışılmış, ancak, kız çocukları ile ana babaların gelir ve aylıklarının kesilmesi nedeniyle mevcut olan

mağduriyetlerinin bir an önce giderilmesi gerektiği üzerinde durulmuştur. Tümü üzerindeki görüşmelerden sonra, Teklifin maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Teklifin 1 ve 2 nci maddeleri verilen önergelerle Komisyonumuzca Tekliften çıkarılmıştır.

Teklifin 3 üncü maddesi 1 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Teklifin 4 üncü maddesi 2 nci madde olarak,

Buna bağlı geçici 91 inci madde önerge ile değiştirilerek geçici 92 nci ve geçici 93 üncü maddeler bu madde kapsamına alınmış, Teklifin 1 inci ve 2 nci maddelerinin çıkarılması nedeniyle 6.8.2003 tarihinden sonra talepte bulunan kız çocuklarının da öngörülen şartlar dahilinde gelir ve aylık alabilmeleri amacıyla 31.12.2005 tarihine kadar bu durumdaki kişilere de gelir ve aylık bağlanması imkânı getirilmiştir.

Geçici 92 ve geçici 93 üncü madde önergelerle Tekliften çıkarılmıştır.

Teklifin 5 inci maddesi Teklifin 1 inci ve 2 nci maddesi ile birlikte değerlendirilmesi zorunlu olduğu için verilen önerge ile Tekliften çıkarılmıştır.

Teklifin yürürlüğe ilişkin 6 ncı maddesi 3 üncü madde olarak, yürütmeye ilişkin 7 nci maddesi 4 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Teklifin tümü redaksiyona tâbi tutulmuştur.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Cevdet Erdöl</i>	<i>Nevzat Doğan</i>	<i>Sabri Varan</i>
Trabzon	Kocaeli	Gümüşhane
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Kılıç</i>	Mehmet Kerim Yıldız	Ahmet Yaşar
Konya	Ağrı	Aksaray
Üye	(İmzada bulunamadı)	(İmzada bulunamadı)
<i>Muzaffer R. Kurtulmuşoğlu</i>	Üye	Üye
Ankara	<i>Remziye Öztoprak</i>	<i>Osman Akman</i>
Üye	Ankara	Antalya
<i>Şerif Birinç</i>	Üye	Üye
Bursa	<i>Agah Kafkas</i>	<i>İrfan Rıza Yazıcıoğlu</i>
Üye	Çorum	Diyarbakır
<i>Lokman Ayva</i>	Üye	Üye
İstanbul	Enver Öktem	İzzet Çetin
Üye	İzmir	Kocaeli
<i>Hüseyin Tanrıverdi</i>	(İmzada bulunamadı)	(İmzada bulunamadı)
Manisa	Üye	Üye
Üye	<i>Ali Arslan</i>	<i>Medeni Yılmaz</i>
	Muğla	Muş
	Üye	Üye
	<i>Feramus Şahin</i>	<i>Alim Tunç</i>
	Tokat	Uşak

KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ ABDULLAH ERDEM
CANTİMUR İLE 13 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**17.7.1964 TARİHLİ 506 SAYILI SOSYAL
SİGORTALAR KANUNUNUN BAZI
MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ VE
GEÇİCİ MADDELER EKLENMESİNE
DAİR KANUN TEKLİFİ**

**SOSYAL SİGORTALAR KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1.- 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 23 üncü maddesinin V inci fıkrasında yer alan "sonradan çalışamayacak durumda malül olanlara" ibaresinden sonra gelmek üzere "sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanan ülkeler dahil olmak üzere" ibaresi eklenmiş, maddenin I inci fıkrasının (C) bendinin (a) alt bendi ile VII nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"a) 18 yaşını, orta öğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış erkek çocuklar ile yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanan ülkeler dahil olmak üzere Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmayan veya kendi çalışmalarından dolayı buralardan gelir veya aylık almayan kız çocuklarının her birine % 25'i,

Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanan ülkeler dahil olmak üzere, Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı buralardan gelir veya aylık almamaları şartı ile çalışamayacak durumdaki malül çocuklara yukarıda belirtilen şartlar aranmaksızın % 25'i,"

"VII) Sigortalının kız çocuklarına bağlanan gelirler, sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanan ülkeler dahil olmak üzere, Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmaya veya kendi çalışmalarından dolayı buralardan gelir veya aylık almaya başladıkları veya evlendikleri tarihi takip eden devre başından itibaren kesilir. Gelirin kesilmesine yol açan sebebin ortadan kalkması halinde I inci fıkranın

(Kütahya Milletvekili Abdullah Erdem Cantimur ile 13 Milletvekilinin Teklifi)

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(C) bendi hükmü saklı kalmak şartıyla bu tarihten başlanarak yeniden gelir bağlanır. Ancak evliliğin son bulması ile kocasından da gelir almaya hak kazanan kimseye bu gelirlerden fazla olanı ödenir.

Çalışamayacak durumdaki malül kız çocuklara bağlanan gelirler, sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanan ülkeler dahil olmak üzere, Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almaya başlamaları halinde kesilir. 101 inci maddede hükmü saklıdır."

MADDE 2.- 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 68 inci maddesinin IV üncü fıkrasında yer alan "sonradan çalışamayacak durumda malül olanlara" ibaresinden sonra gelmek üzere "sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanan ülkeler dahil olmak üzere" ibaresi eklenmiş, maddenin I inci fıkrasının (C) bendinin (a) alt bendi ile VI ncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"a) 18 yaşını, orta öğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış erkek çocuklar ile yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanan ülkeler dahil olmak üzere Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmayan veya kendi çalışmalarından dolayı buralardan gelir veya aylık almayan kız çocuklarının her birine % 25'i,

Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanan ülkeler dahil olmak üzere, Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı buralardan gelir veya aylık almamaları şartı ile çalışamayacak durumdaki malül çocuklara yukarıda belirtilen şartlar aranmaksızın % 25 'i,"

"VI) Sigortalının kız çocuklarına bağlanan aylıklar, sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanan ülkeler dahil olmak üzere, Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmaya veya kendi çalışmalarından dolayı buralardan gelir veya

(Kütahya Milletvekili Abdullah Erdem
Cantimur ile 13 Milletvekilinin Teklifi)

aylık almaya başladıkları veya evlendikleri tarihi takip eden devre başından itibaren kesilir. Aylığın kesilmesine yol açan sebebin ortadan kalkması halinde I inci fıkranın (C) bendi hükmü saklı kalmak şartıyla bu tarihten başlanarak yeniden aylık bağlanır. Ancak evliliğin son bulması ile kocasından da aylık almaya hak kazanan kimseye bu aylıklardan fazla olanı ödenir.

Çalışamayacak durumdaki malül kız çocuklara bağlanan aylıklar, sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanan ülkeler dahil olmak üzere, Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almaya başlamaları halinde kesilir. 101 inci maddede hükmü saklıdır."

MADDE 3.- 506 sayılı Kanunun 121 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ölüm geliri ve aylıklarından yapılan yersiz ödeme tutarları, yersiz ödenmiş olan gelir ve aylıkların kesilmesi nedeniyle aynı dosyadan gelir ve aylık ödemesi yapılan diğer hak sahiplerine Kurumca yapılması gereken gelir ve aylık ödeme tutarları nazara alınmak suretiyle tespit edilecek Kurum zararı esas alınarak tahsil edilir. Ancak, diğer hak sahiplerinden itirazda bulunanların hisseleri bu fıkra uygulamasında hariç tutulur."

MADDE 4.- 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'na aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 91.- a) 6.8.2003 tarihinden önce hak sahibi kız çocuklarına bağlanan gelir ve aylıklar, evlenmeleri, sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmış ülkeler dahil olmak üzere Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmaları veya kendi çalışmalarından dolayı buralardan gelir veya aylık almaları halleri hariç olmak üzere geri alınmaz.

b) 6.8.2003 tarihinden önce ölen sigortalıdan dolayı hak sahibi ana ve babaya; sosyal

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 1.- 17.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 121 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Ölüm geliri ve aylıklarından yapılan yersiz ödeme tutarları, yersiz ödenmiş olan gelir ve aylıkların kesilmesi nedeniyle aynı dosyadan gelir ve aylık ödemesi yapılan diğer hak sahiplerine Kurumca yapılması gereken gelir ve aylık ödeme tutarları nazara alınmak suretiyle tespit edilecek Kurum zararı esas alınarak tahsil edilir. Ancak, diğer hak sahiplerinden itirazda bulunanların hisseleri bu fıkra uygulamasında hariç tutulur.

MADDE 2.- Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 91.- 6.8.2003 tarihinden önce hak sahibi kız çocuklarına bağlanan gelir ve aylıklar; bunların evlenmeleri, Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmaları veya kendi çalışmalarından dolayı buralardan gelir veya aylık almaları halleri hariç olmak üzere geri alınmaz.

Bunlardan, yukarıda belirtilen haller haricindeki nedenlerle gelir veya aylıkları

(Kütahya Milletvekili Abdullah Erdem
Cantimur ile 13 Milletvekilinin Teklifi)

güvenlik sözleşmesi imzalanan ülkeler dahil olmak üzere Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmaları veya kendi çalışmalarından dolayı buralardan gelir veya aylık almaları nedeniyle Kurumca gelir ve aylıkları kesilenlere gelir ve aylığın kesildiği tarihe kadar yapılan ödemeler geri alınmaz. Söz konusu hak sahiplerinden Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmaları veya buralardan kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almaları nedeniyle Kurumca tahsil edilmiş olan tutarlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 2 yıl içinde talepleri halinde ilgililere aynen iade edilir.

c) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce (a) bendinde belirtilen haller haricindeki nedenlerle gelir veya aylıkları kesilen veya durdurulan kız çocuklarının söz konusu gelir ve aylıkları, kesme veya durdurma tarihi itibariyle talep şartı aranmaksızın yeniden başlatılır.

6.8.2003 tarihinden önce ölen sigortalıların bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra talepte bulunan kız çocuklarına evli olmamaları, sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanan ülkeler dahil olmak üzere Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmaları veya kendi çalışmalarından dolayı buralardan gelir veya aylık almamaları şartıyla hak kazanma tarihi itibariyle gelir veya aylık bağlanır.

6.8.2003 tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanan ülkeler dahil olmak üzere Sosyal Sigorta ve Emekli Sandıklarından hak sahibi olarak gelir veya aylık almaları nedeniyle gelir ve aylık bağlanmayan kız çocuklarının talepleri halinde hak kazanma tarihi itibariyle Kurumca gelir veya aylık bağlanır.

d) Gelir ve aylığı durdurulduğu veya kesildiği tarihten itibaren bu Kanuna göre yeniden başlatılan ya da talepte bulunması nedeniyle hak kazandıkları tarihten itibaren gelir ve aylık bağlanan kız çocuklarına gelir ve aylıkları hak

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

kesilen veya durdurulan kız çocuklarının gelir ve aylıkları, kesme veya durdurma tarihi itibariyle talep şartı aranmaksızın yeniden başlatılır. Gelir ve aylığın kesilmesi nedeniyle diğer hak sahiplerine önceki hisselerinden fazla ödenen tutarlar, gelir ve aylığı tekrar başlatılacak hak sahibine yapılacak ödmeden mahsup edilir. Gelir veya aylığı kesilenlerden tahsil edilmiş olan tutarlar aynen iade edilir.

6.8.2003 tarihinden önce ölen sigortalıdan dolayı hak sahibi ana ve babaya; Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmaları veya kendi çalışmalarından dolayı buralardan gelir veya aylık almaları nedeniyle gelir ve aylıkları kesilenlere, gelir ve aylığın kesildiği tarihe kadar yapılan ödemeler geri alınmaz. Ana ve babalardan Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmaları veya buralardan kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almaları nedeniyle Kurumca tahsil edilmiş olan tutarlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde talepleri halinde ilgililere aynen iade edilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce tespit edilen yersiz gelir ve aylık ödemelerinde, aynı dosyadan yersiz ödeme yapılan hak sahibi için çıkarılan borç tutarından, diğer hak sahipleri için varsa hesaplanan alacak tutarı mahsup edilerek tahsil edilir. Diğer hak sahiplerinin itirazı halinde hisseleri hariç tutulur. Tahsil edilmiş olan yersiz gelir ve aylık ödemeleri için de ilgilinin bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl içerisinde talepte bulunması halinde aynı usul izlenir. Fazladan tahsil edilen miktarlar, tahsilat tutarları üzerinden ilgililere iade edilir.

1.1.2000 tarihinden önce işten ayrılan ve anılan yıl veya daha sonraki yıllarda tahsis talebinde bulunan sigortalılardan, işten ayrıldıkları yılda 360 günden az malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş oldukları hal-

(Kütahya Milletvekili Abdullah Erdem
Cantimur ile 13 Milletvekilinin Teklifi)

ettikleri tarihten itibaren ödenir. Kesilen gelir ve aylıklar nedeniyle söz konusu hak sahiplerinden Kurumca tahsil edilmiş olan tutarlar aynen iade edilir. Bu süre içerisinde gelir veya aylığın kesilmesi nedeniyle diğer hak sahiplerine aktarılarak ödenmiş olan tutarlar yapılacak ödeme ve iadelerden mahsup edilir.

GEÇİCİ MADDE 92.- Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce tespit edilen yersiz gelir ve aylık ödemelerinde, aynı dosyadan yersiz ödeme yapılan hak sahibi için çıkarılan borç tutarından diğer hak sahipleri için varsa hesaplanan alacak tutarı mahsup edilerek tahsil edilir. Diğer hak sahiplerinin itirazı halinde hisseleri hariç tutulur. Tahsil edilmiş olan yersiz gelir ve aylık ödemeleri için de ilgilinin bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 2 yıl içerisinde talepte bulunması halinde aynı usul izlenir. Fazladan tahsil edilen miktarlar, tahsilat tutarları üzerinden ilgililere iade edilir.

GEÇİCİ MADDE 93.- 2000 yılından önce işten ayrılan ve bu yıl veya daha sonraki yıllarda tahsis talebinde bulunan sigortalılardan, işten ayrıldıkları yılda 360 günden az malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş oldukları halde ortalama yıllık kazancın tespitinde bu yılın kazançları nazara alınarak hesaplanmış aylıkların ödenmesine devam olunur ve yapılan yersiz ödemeler geri alınmaz.

Kaldırılan Hükümler

MADDE 5.- 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun ek 47 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 6.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

de ortalama yıllık kazancın tespitinde, bu yılın kazançları nazara alınarak hesaplanmış aylıkların ödenmesine devam olunur ve yapılan yersiz ödemeler geri alınmaz.

Bu maddenin birinci ve ikinci fıkrası gereğince, aylık veya gelirleri ödenmeye devam olunacak kız çocuklarının aylık veya gelirlerinin ödenmesine devam olunması için sahip olmaları gereken şartlara, ilk kez veya yeniden 6.8.2003 tarihinden sonra haiz olan kız çocukları da, aynı esas ve usullerle aylık veya gelir hakkından yararlandırılır.

Bu maddenin altıncı fıkra hükmü 31.12.2005 tarihine kadar uygulanır.

MADDE 3.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

